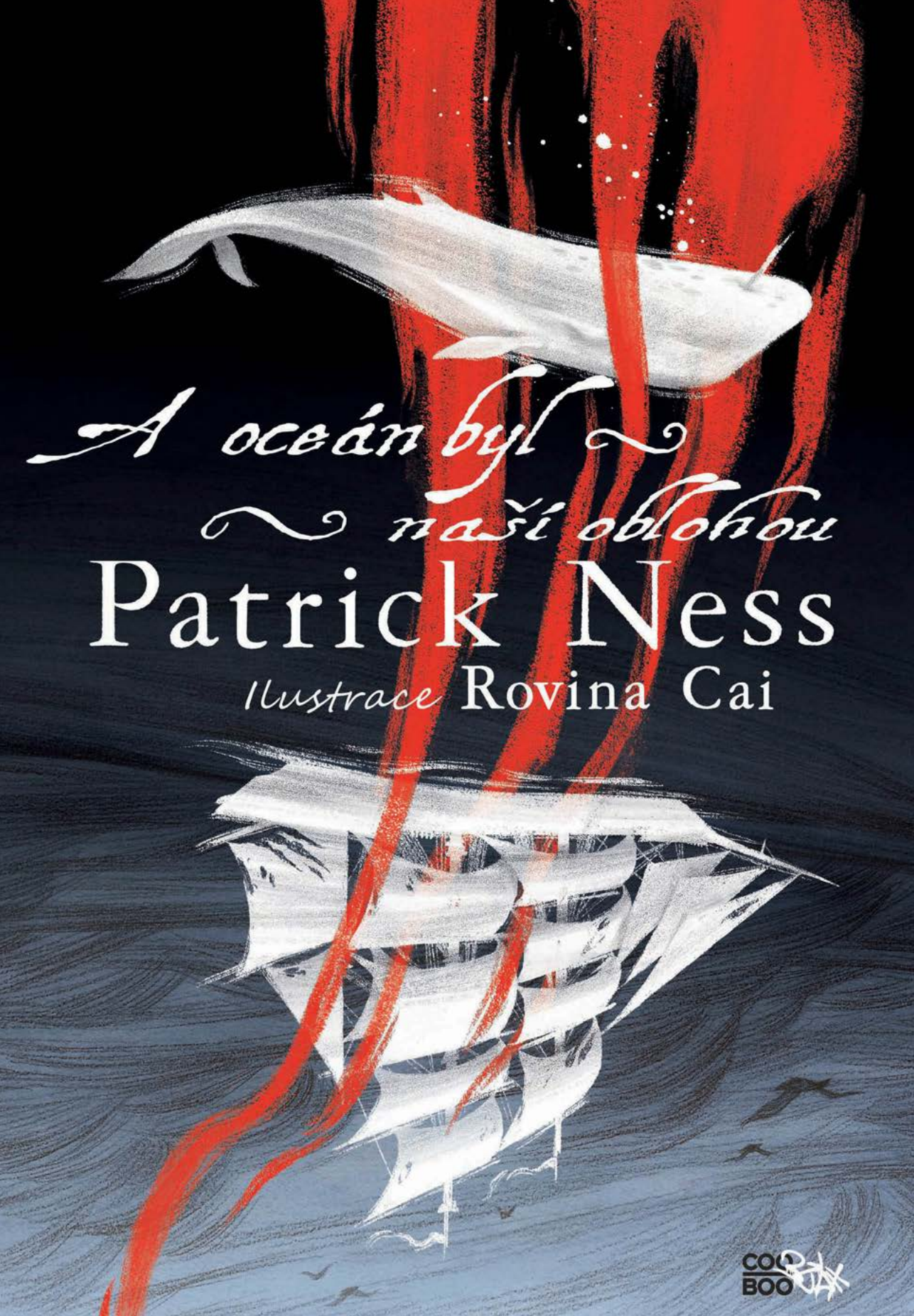

A oceán byl naší oblohou

Patrick Ness

Ilustrace Rovina Cai

COOPAK BOOK

A oceán byl naší oblohou

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cooboo.cz
www.albatrosmedia.cz

Patrick Ness

A oceán byl naší oblohou – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

A oceán byl naší oblohou

COOBOO

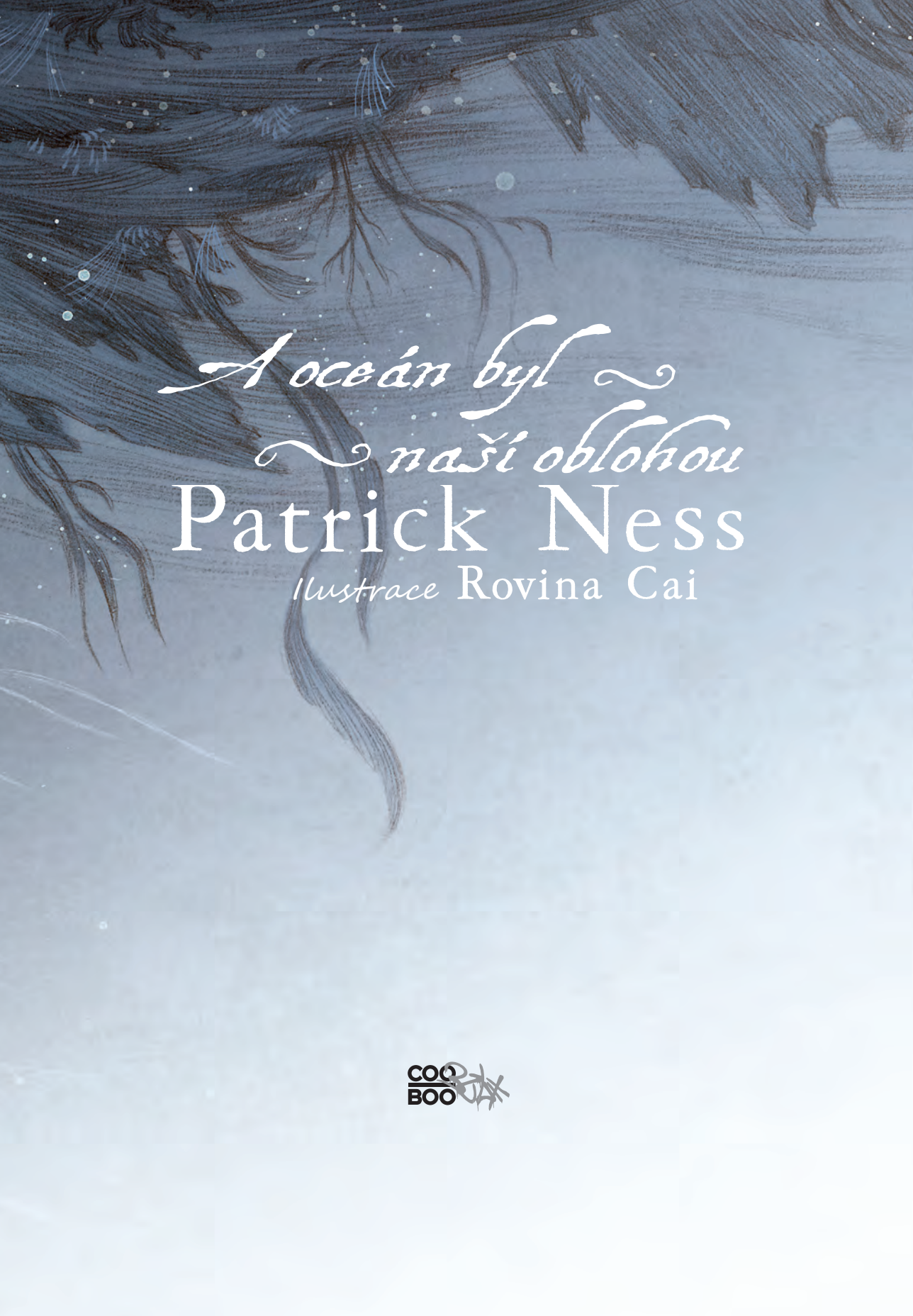

A oceán byl naší oblohou

Patrick Ness

Ilustrace Rovina Cai

COOBOO

Jaredovi a Anně,

přátelům

Text © 2018 Patrick Ness
Illustrations © 2018 Rovina Cai
Published by arrangement with Michelle Kass Associates Ltd., 85 Charing Cross Road,
London WC2H OAA and Walker Books Limited, London SEII 5HJ
Translation © Alžběta Kalinová, 2019

ISBN tištěné verze 978-80-7544-787-6
ISBN e-knihy 978-80-7544-810-1 (1. zveřejnění, 2019)

Z anglického originálu Patrick Ness: *And Ocean Was Our Sky*,
vydaného nakladatelstvím Walker Books, London 2018,
přeložila Alžběta Kalinová
Úryvek z díla Hermana Melvillea v překladu Marie Kornelové a Stanislava V. Klímy
Sazba Petra Jasovská
Vydalo nakladatelství CooBoo v Praze roku 2019
ve společnosti Albatros Media a. s. se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4,
číslo publikace 35 904
Odpovědný redaktor Michal Kolezsar
Technická redaktorka Viola Urbanová

I. vydání

Cena uvedená výrobcem představuje nezávaznou
doporučenou spotřebitelskou cenu.

www.cooboo.cz
www.albatrosmedia.cz
www.facebook.com/cooboo

ALBATROS MEDIA

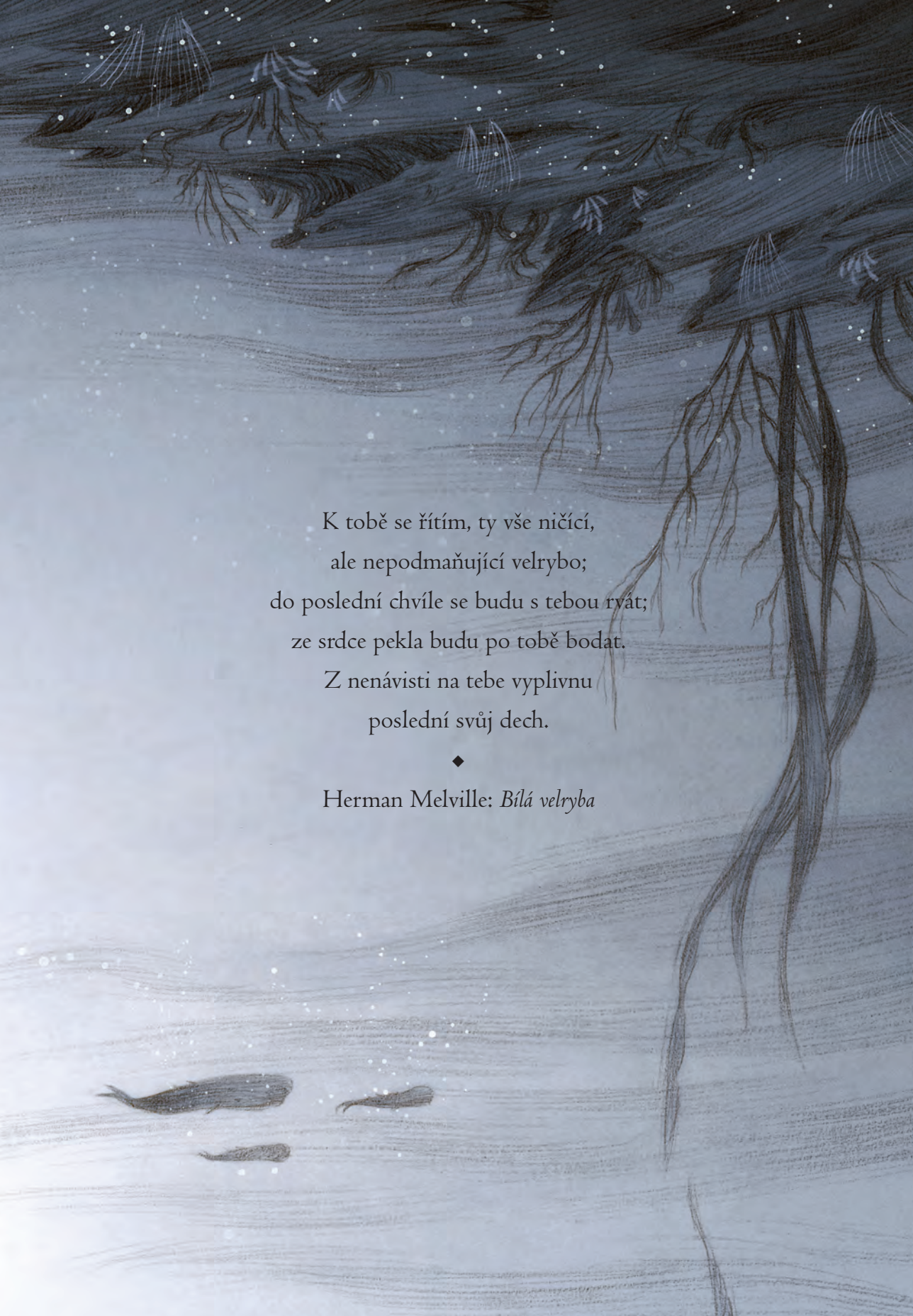

K tobě se řítím, ty vše ničící,
ale nepodmaňující velrybo;
do poslední chvíle se budu s tebou rvát;
ze srdce pekla budu po tobě bodat.
Z nenávisti na tebe vyplivnu
poslední svůj dech.

◆

Herman Melville: *Bílá velryba*

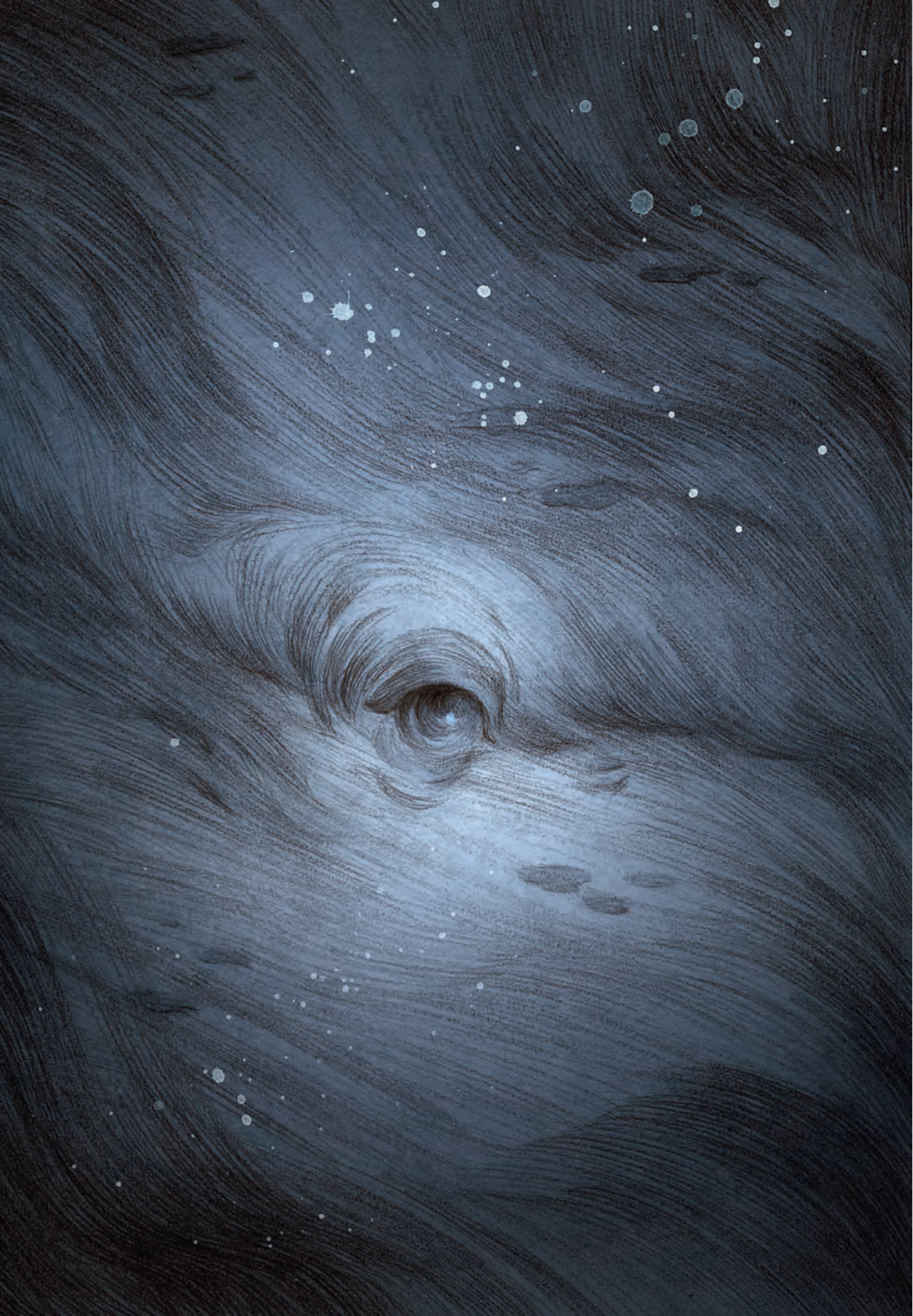

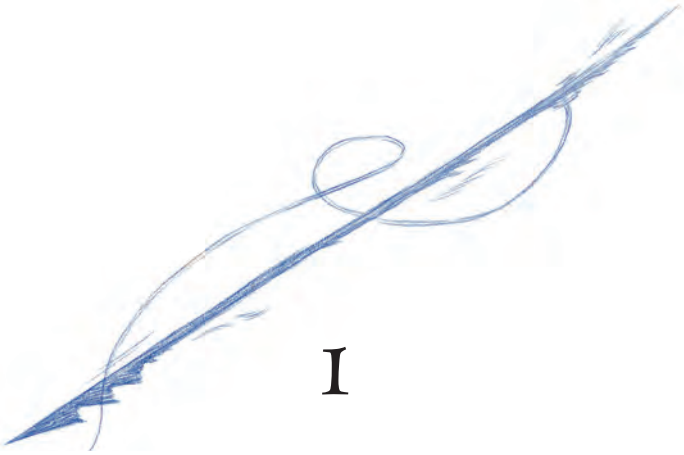

I

Říkejte mi Batšeba.

Není to moje pravé jméno, zvolila jsem si ho jen pro tento příběh. Vybrala jsem si ho s nadějí, že s ním nebudou spojena žádná proroctví, nebude ho tížit žádné břemeno budoucnosti, nebude s ním svázán žádný osud, jenž by mi ho vyrval z rukou a ničil světy.

Myslíte si, že přeháním. To se mýlíte.

Naše životy se řídí proroctvími, a když jsem byla ještě dítě, hloupé mládě, moje babička jednoduše řekla: „Vyrazíš na lov."

Ta slova nesla tíhu proroctví.

„Ale my nejsme lovci," odpověděla matka s bezradným ustrašeným výrazem, který nasazovala vždy, když mluvila s mojí babičkou. „My nelovíme. Nikdy jsme nelovili." Do hlasu se jí vkradl takový nadějně beznadějný tón, který mě vždycky rozpaloval do běla, ale teď mi láme srdce na dvě půlky. „Pokud tedy nemyslíš malé lovy," pokračovala matka s beznadějnou nadějí, „které každá rodina musí…"

„Nemyslím," zarazila ji babička.

Nemyslela.

A všechno, čím jsem se kdy mohla stát, všechny ty budoucnosti, do nichž jsem mohla dospět, všelijaké životy a smrti existující v nekonečném množství variant, se rozplynuly v jediném okamžiku, kdy zopakovala ta tři slova: „Staneš se lovcem."

Byla to předpověď? Měla snad skutečné vidění? Nebo to byl rozkaz, jaké často slýcháme právě z úst proroků? Když předvídáte budoucnost, když tak činíte s rozhodností a držíte se jí, jak velkou část oné budoucnosti přimějete, aby se skutečně stala?

Takové otázky mě pronásledují.

V té době na ně však nebyl prostor, protože se ihned pustily do práce na mém vzdělání – matka nikdy neměla dost sil babičce vzdorovat. Tak začal můj nový život, život ve školách a učilištích, který trval až do mých šestnácti let, do věku učednictví, od kdy se odvíjí tento příběh. Tehdy jsem plavala s harpunami na hřbetě ve společnosti ohromné lovecké lodě *Alexandry*, naše plachty se napínaly ve vodních proudech, Propast pod námi a oceán byl naší oblohou.

A všechno, co mohlo být, co se tehdy mohlo stát, bylo dávno, dávno pryč.

Protože já, obyčejná, ale dychtivá Třetí učednice, jsem se

chystala vydat na úplně poslední lov. Ulovit legendu, mýtus, ďábla.

Modlete se za naše duše.

Protože toto je příběh o tom, jak jsme ho našly. ◆

2

„Mějte se na pozoru," řekla kapitánka Alexandra. Naše loď nesla její jméno, jak velí tradice, stejně jako její tělo neslo velkou část *lodi* připoutané lany k jejím ploutvím. Byla mohutná, stejně jako mé další spoluslužebnice. Kapitánka táhla svou loď, jak je to správné, jak je to vhodné.

Tiše jsme se vznášely nad Propastí. Plavala jsem na pozici Levé hlídky po boku naší kapitánky, jíž dále vpředu pomáhala První učednice Zlata doprovázená Druhou učednicí Wilhelmínou (zvanou „Mína"), Pravou hlídkou. Pozorovaly jsme hladinu Propasti pod námi, zespod prozářené jejím sluncem – jako bychom pluly nad vařícím se světlem.

Za námi se na *Alexandře* připravovali naši námořníci. Kapitánka si byla jistá, že jsme blízko kořisti. Říkala, že ji cítí, a ačkoli se to zdálo nepravděpodobné, naučily jsme se jí za ty měsíce společné pravdy věřit. Nepochybovat o jejích slovech.

Kapitánka Alexandra byla slavná i nechvalně proslulá, především díky svým loveckým úspěchům. Všichni věděli o tom krátkém rezavém konci lidské harpuny, který jí trčel z ohromného čela. Byla to kapitánka, která přežila, kapitánka, která i přes to, že jí harpuna musela do jisté míry poškodit echolokaci, vytrvala a pracovala na sobě, až všechny, úplně všechny přesvědčila o jedné věci: že kapitánka Alexandra je tou nejlepší lovkyní v celém oceánu.

„Něco se blíží," řekla s pohledem upřeným kupředu a zrychlila. „Něco k nám stoupá."

„Kde?" zašeptala Mína napravo ode mě a zoufale pátrala v bílé pěně pod námi.

„Ticho," okřikla ji Zlata. Byla to nejzkušenější učednice. Jak často asi myslíte, že nám to dávala najevo?

Voda se zaplnila ozvěnami našich zvuků. Kapitánka nechala pátrání na nás, sama důvěřovala svému čichu, zraku a předvídavosti.

„Necelé tři míle," hlásila Zlata. „Pravý střed."

„Mějte se na pozoru," zopakovala kapitánka.

„Ano," odpověděla Mína. „Už jsem to zachytila."

„A naše Batšeba?" zeptala se kapitánka bez ohlédnutí.

Protože já mlčela. Zatím jsem na nic nenarazila.

Zuřivě jsem vysílala impulsy a čekala, až v té velké kouli vos-

kové tekutiny v mém čele zazní ozvěna jejich odpovědí. Z pravého středu, kam Zlata a Mína ukazovaly s takovou jistotou, jsem neslyšela vůbec nic. Vyslala jsem další, zase nic. Necítila jsem nic než prázdný oceán. Byla jsem nejnovější učednice, lovila jsem sotva rok, ale nebyla jsem neschopná. A přestože mé obavy sílily, také jsem pojala podezření, že Zlata a Mína lžou, aby kapitánku oslnily, a možná dokonce sklouzávají do jedné z pastí, která kapitánka občas připravuje pro své nepozorné učednice. To jsem věděla dokonce i já.

„Batšebo?" zeptala se kapitánka znovu, hlasem hravým i výhrůžným zároveň, jako bych byla kořist, kterou predátor nechává naživu jen pro své pobavení.

Další impulz. Znovu, a nic. Znovu, a…

Zahnula jsem ostře doleva. „Kdepak pravý střed," řekla jsem, překvapená sama sebou. „Asi míli od nás. Doleva a znovu doleva."

„Ne…" začala Zlata.

„Vážně?" ujišťovala se Mína.

„Přesně tak, naše drahá Batšebo," řekla kapitánka a mocným tahem stočila loď za námi doleva a pak ještě kousíček doleva.

„Už to mám!" vykřikla Zlata, příliš nahlas, protože příliš pozdě.

„Stoupá," řekla kapitánka. A lov začal. ◆

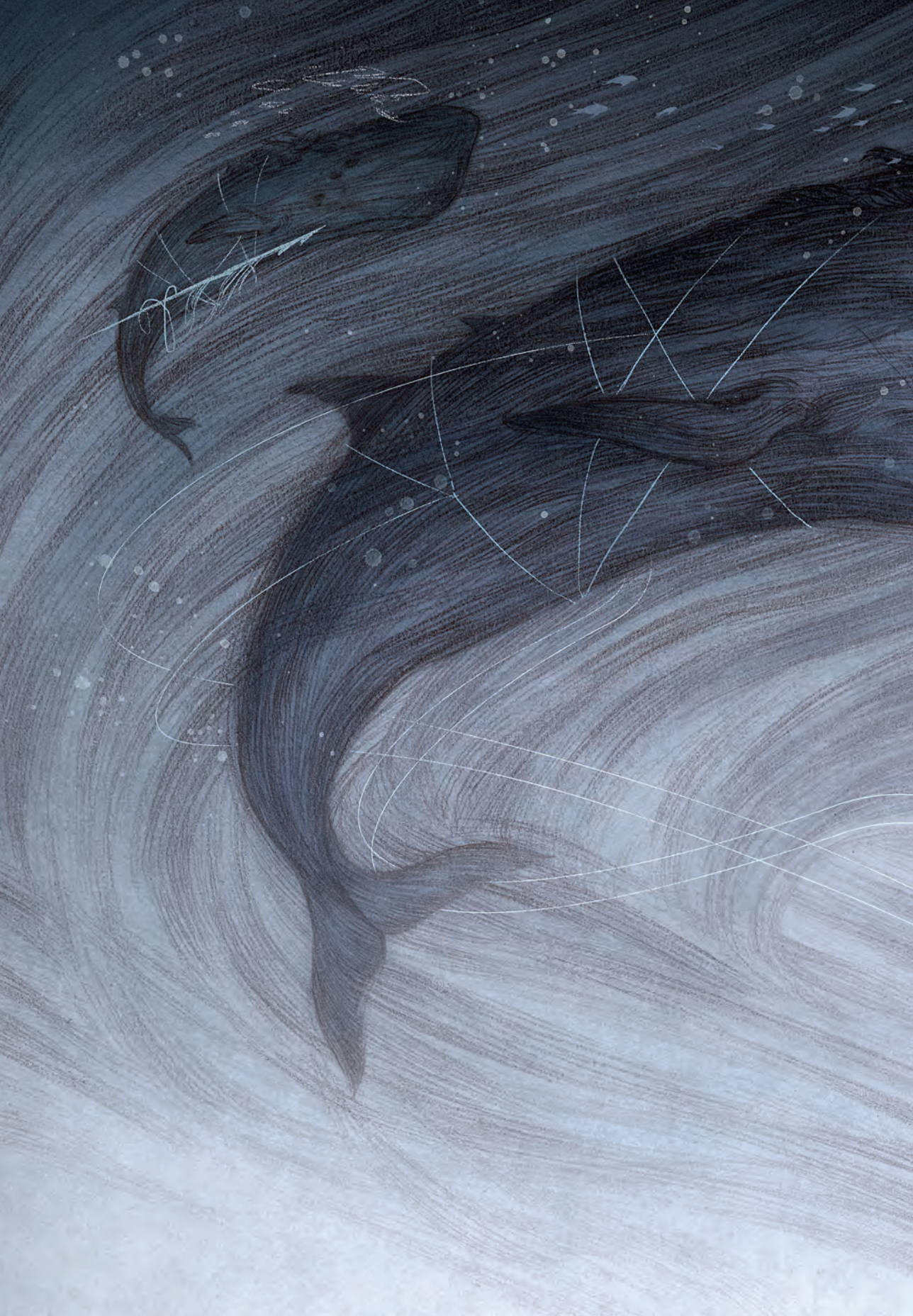

3

Pojďme si něco vyjasnit hned na začátku. Lov nesnáším, ale tehdy jsem ho milovala. Teď, samozřejmě, po tom všem, k čemu došlo, poté co jsou všichni mrtví, poté co jsem čekala na záchranu, která možná nikdy nepřijde, mi nikdo nemůže vyčítat, že ho nesnáším.

(Ačkoli se vždy, dokonce i teď, bude ozývat šepot ostatních, doprovázený vzrušeným zábleskem v oku, váhavým náznakem, bych svůj příběh mohla možná ještě jednou vyprávět pro potěšení. Čí potěšení? Moje ne.

Mluvila jsem o tom s vojáky a ti mi potvrdili, že skutečně existují tací, kteří mají o lovu stejně jako o válce romantické představy. V bezpečí sní o hrdinství, o místu v dějinách, o neviditelné hrdosti, která sice nenakrmí jejich děti, ale pozvedne je nad jejich sousedy. Nevidí beznaděj, nevidí krev a utrpení, nevidí, jak vaše srdce znovu a znovu zmírá. Já, jako skoro každý voják předtím, než naše války konečně ustaly, utíkám do ticha tak neprostupného, že se je odváží narušit jen ti nejhloupější.)

Ale já vám teď a tady předkládám svůj příběh. Nejsem stejná jako tehdy. Už jsem říkala, že jsem bývala neznalá, a je to tak, ačkoli už jsem tou dobou věděla, že lidé žijí obráceně, že pro ně je oceán dole a Propast nahoře a naše gravitace se potkávají přímo na hladině. Věděla jsem také, že naši učenci spekulují o světech, kde velryby žijí ve stejném směru, že k lidem stoupají, nikoli klesají, ale pro nás to bylo téměř rouhání, fantazie lidí předstírajících dominanci, kterou nikdy neměli.

Znala jsem i naši minulost, jak se lovy mezi velrybami a lidmi odehrávaly už po tisíce let, jak naše společnosti odrážely jedna druhou, společně se rozvíjely a válka je obě hnala k dalším a dalším inovacím.

Naučila jsem se rychle milovat lov, nejen pro jeho podstatu, ale pro jeho dějiny, proto, že je součástí mé identity. A milovala jsem ho. Tehdy jsem už měla vlastní osobní příčiny, ale jaký jiný důvod mladá velryba potřebuje než fakt, že lidé nás loví už od nepaměti, a my proto na oplátku lovíme je? Pro velrybu šlo o povinnost, pokud jí byla předpovězena, a já ji přijala.

Ale to bylo tehdy. Pokud slyšíte, co říkám, a stále si přejete u toho být, stát se hrdinou, stát se lovcem, pak jsem ve svém vyprávění selhala, nebo jste blázni. ◆

4

Míli jsme urazili za pár chvil. Tohle byla moje oblíbená část: nadšení z honičky. Řítily jsme se vodou plnou rychlostí a mocné plachty naší lodě – obstarávané šesticí námořníků, kteří se na moři pohybovali déle, než já byla na světě – se nadouvaly a pomáhaly naší kapitánce hnát plavidlo kupředu. Spěchaly jsme, hnaly jsme se kupředu, odhodlaně jsme mířily za svým cílem a slunce pod námi nás oslepovalo svými ostrými paprsky.

Celý svět jako by ožil.

„Připravit harpuny," rozkázala kapitánka a my tři učednice uposlechly a několika zručnými pohyby si připravily zbraně do stočených odpalovačů pevně připoutaných k našim břichům. V té době jsme se pyšnily tak vyspělými technologiemi, že k odpálení harpuny stačilo jen natáhnout sval v blízkosti hrudní ploutve.

„Už bychom ji měly vidět," hlásila Zlata. „Každou chvilku se musí objevit."

„Skutečně?“ opáčila kapitánka. „Není snad na pravém středu asi míli od nás?“

Ta poznámka Zlatě zavřela pusu. Bylo od ní bláhové myslet si, že naše kapitánka si někdy něčeho nevšimne nebo něco zapomene.

Ale byly jsme skutečně blízko. Držely jsme se mnou udaného směru a mé impulzy se vracely stále častěji.

Zatím jsme ale nic neviděly, vše se ztrácelo v rozbouřené a zpěněné hladině Propasti.

„Připravit sítě!“ zavolala kapitánka směrem k lodi. Námořníci už však byli nachystaní, tušili, co má kapitánka v plánu. My pomocí harpun kořist usmrtíme nebo omráčíme a námořníci vytáhnou těla do lodi.

Každičký kousek kořisti najde své využití. Z kostí se vyrobí lůj a mýdlo, z kůže plachty a maso – pro nás nejedlé – použijeme jako návnadu pro hejna ryb, která nám poslouží jako potrava.

Paradoxně – stejně jako v každé válce – jsme však lovily především proto, abychom se samy nestaly kořistí, stejně jako oni.

„Tamhle!“ zvolala Mína.

A byla tam, houpal se na vlnách Propasti…

Oblý trup lidské lodi. ◆

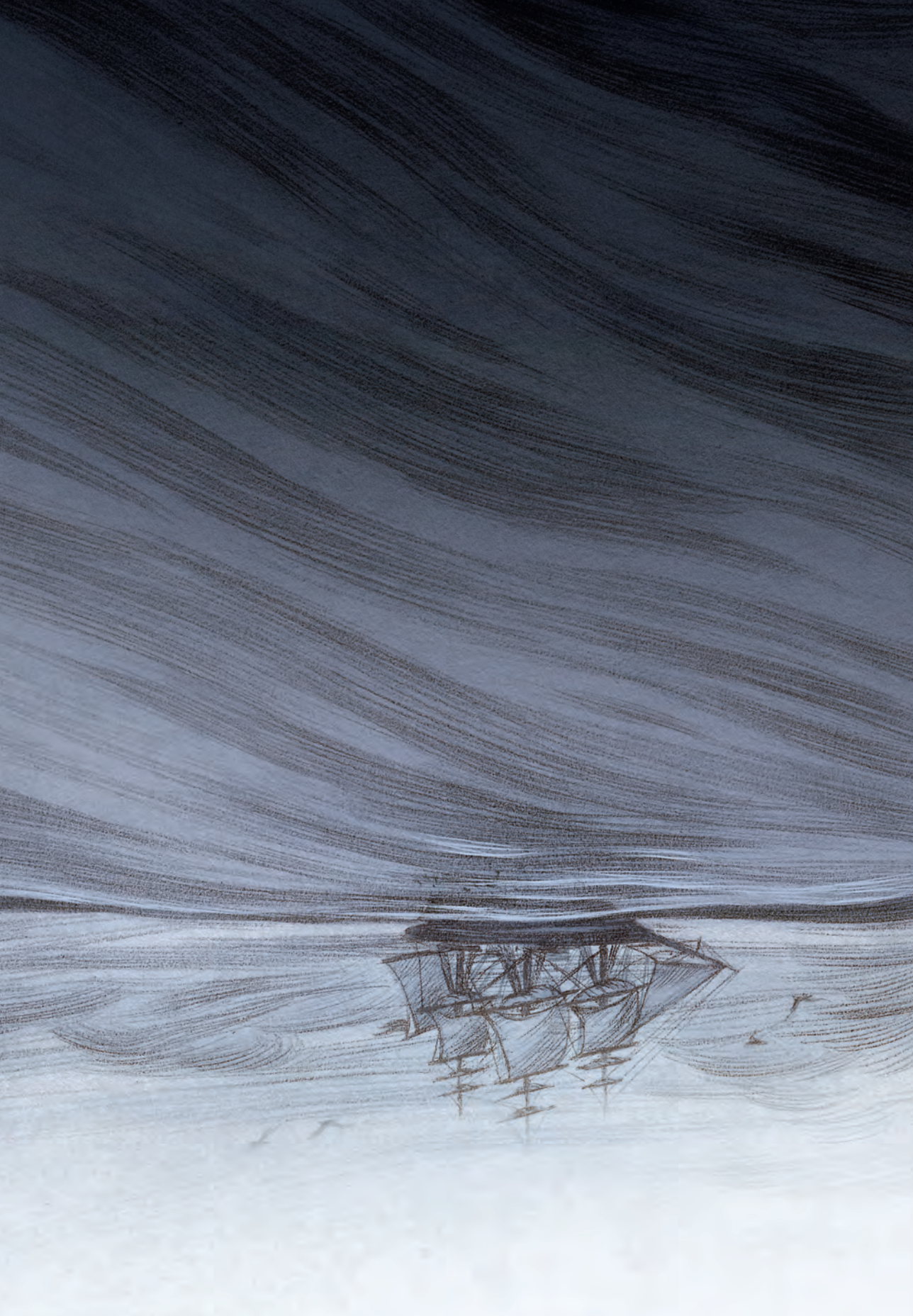

5

Kapitánka náhle zahnula ostře vlevo, přímo mně do cesty. Uhnula jsem na poslední chvíli.

„Rychleji!“ vyštěkla a vyrazila kupředu jako šíp. Dělala jsem, co jsem mohla, abych s ní srovnala tempo, a v duchu jsem se proklínala za svoji hloupost. Vždycky jsme přece loď obkroužily, abychom zhodnotily sílu trupu, zjistily, s jakou tíhou se do vody noří z Propasti, a odhadly její slabiny. Ty nicméně byly vždycky stejné – rozměrné vyboulené boky pobité dřevěnými latěmi. Tvrdé, ale ne dost, aby odolaly nárazům mocné hlavy naší kapitánky, pokud se rozhodne zaútočit.

A ona se tak rozhodovala často.

Taková loď by byla snadná kořist. Zanedbatelné riziko, ale potenciálně bohatá odměna. Připravila jsem se k útoku, k němuž za pár vteřin padne rozkaz…

„Ve vodě jsou muži!“ zvolala Zlata.

„*Mrtví* muži,“ dodala Mína udiveně. A skutečně, jak se pěna tu a tam rozestoupila, viděla jsem, že plaveme mezi mrtvolami. Tváře měly odvrácené od Propasti směrem do vody, což lidé dělali jen při utonutí. Zatím stále ještě nepoužívali dechovou bublinu, kterou nosili v krku všichni příslušníci našeho národa. Tento vynález nás téměř úplně osvobodil od nutnosti vrhat se dolů do Propasti k nádechu – tuto evoluční chybu jsme skutečně nesnášely –, a přesto nám zbýval dostatek kyslíku ke správné funkčnosti krevního oběhu i mozku, který nám umožnil ovládnout oceán.

Byly jsme velryby, nezávislé a nelítostné.

(Nicméně k těmto mým slovům by se slušelo dodat „téměř“ a na tomto „téměř“ závisí celý náš osud. Protože se stále

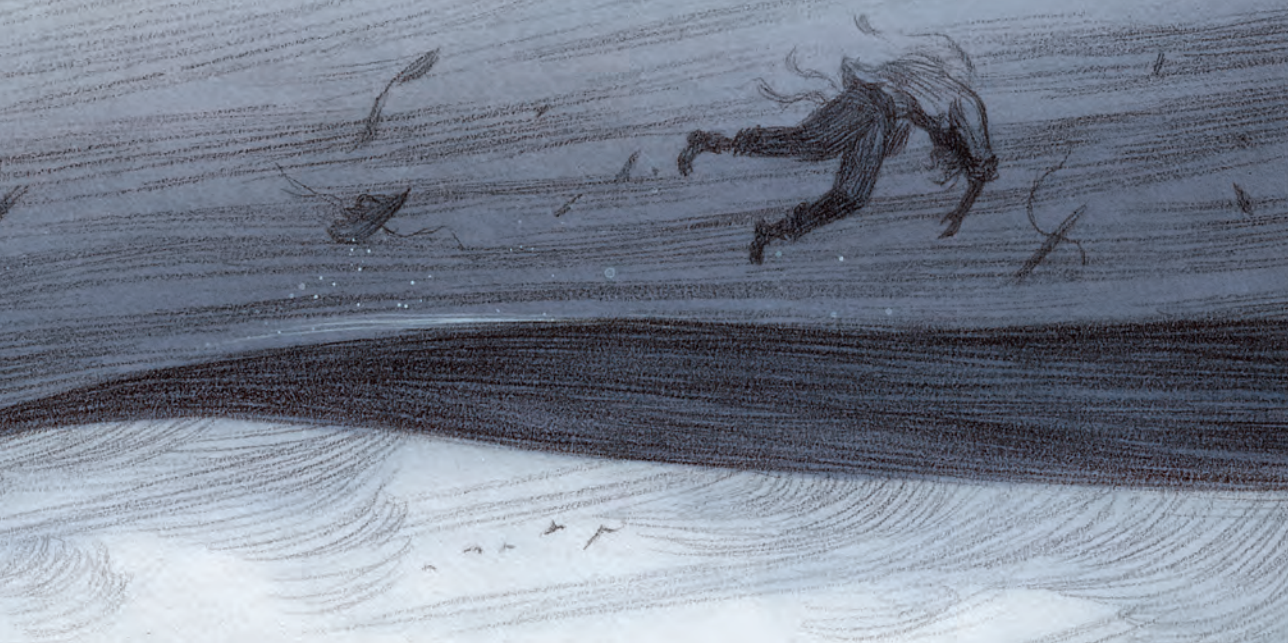

občas potřebujeme nadechnout ve světě lidí. Což znamená, že s lidmi je nutno počítat, tak nebo onak.)

„Co se tady stalo?“ zeptala se Zlata a nebyla to hloupá otázka. Loď se zdála být nedotčená, ale celá posádka skončila pod hladinou, kde se jejich těla pomalu shlukovala k sobě jako hejno ryb, jen tu a tam rozehnané žraloky.

Kapitánka neopověděla. Zrychlila a vyvázala se z lan, která ji poutala k *Alexandře*. „Sesbírejte těla,“ přikázala námořníkům, kteří se dali do práce. „Nedaleko může být nějaké další hejno.“

„Další?“ rozhlížela se polekaně Mína. Za obvyklých podmínek mohlo další hejno znamenat přátele i nepřátele. Když byla kořist ve vodě, byli to vždy nepřátelé.

Bez lodi za sebou se kapitánka pohybovala s rychlostí, jíž jsme sotva stačily. Nutno ovšem podotknout, že byla nejméně třikrát větší než my. Tiše obkroužila lidské plavidlo. Pak ještě jednou. My se držely zpátky a sledovaly ji z výšky, co nejdál od Propasti, aby naši námořníci mohli dělat svou práci. Podle tradice patřili naši námořníci k menšímu druhu velryb než my. Samostatná třída, uzavřená, nezbytná. Nejprve mužům ukousali hlavy a naházeli je do zvláštní sítě – lidské zuby byly cenné jako falešné prostředky na podporu zažívání a důvěřiví boháči za ně ochotně platili vysoké sumy. Těla pak